

Unitat de Metodologia de les Ciències del Comportament
Departament de Psicobiologia i Metodologia de les Ciències de la Salut

Professors:

Teoria: Mariona Portell

Pràctiques: Jaume Vives

PRESENTACIÓ I OBJECTIUS GENERALS

L'objectiu d'aquesta assignatura és introduir a l'alumne en els conceptes fonamentals de la investigació científica i en les particularitats de la seva aplicació en psicologia. El programa inclou una introducció als supòsits que recolzen la lògica de la recerca científica, així com la presentació i contraposició dels mètodes experimental, selectiu i observacional. La docència de l'assignatura s'estructura en una hora i mitja setmanal de classe teòrica i una de pràctica. Al finalitzar el curs es pretén que l'estudiant:

- Conegui els elements bàsics que caracteritzen la recerca científica per tal que pugui integrar, de manera coherent i estructurada, els continguts de tipus metodològic que li seran transmesos en altres assignatures.
- Tingui uns criteris per a realitzar una anàlisi crítica davant d'un treball d'investigació publicat.
- Identifiqui els diferents passos que s'han de seguir en la planificació d'una investigació, essent capaç de valorar l'adequació dels diferents mètodes, dissenys i tècniques en funció de les característiques del problema plantejat.

PROGRAMA

Tema 1. La investigació científica en psicologia

1. La investigació sobre el coneixement
2. Caracterització de la ciència i del mètode científic
3. La psicologia com a ciència
4. Sistemes de representació conceptual

Tema 2. Elements i organització de la investigació científica

1. Presentació dels nivells i fases del model general d'investigació
2. Mètodes, dissenys i tècniques de recerca en psicologia.
3. La lògica del procés expositiu i l'informe d'investigació
4. Consideracions ètiques en el procés d'investigació

Tema 3. Metodologia experimental

1. Conceptes bàsics
2. Dissenys intersubjecte unifactorials
3. Dissenys intrasubjecte unifactorials
4. Dissenys factorials

Tema 4. Extensions del disseny experimental

1. Conceptes bàsics
2. Dissenys quasi-experimentals
3. Dissenys de cas únic

Tema 5. Metodologia selectiva

1. Conceptes bàsics
2. L'enquesta per mostratge en el context de la recerca selectiva
3. Tipus generals de dissenys selectius

Tema 6. Metodologia observacional

1. Conceptes bàsics
2. Categorització, mostratge i registre observacional
3. Tipus generals de dissenys observacionals

Tema 7. Notes per la integració i l'ampliació

1. Sobre els criteris d'organització i de classificació
2. La polèmica qualitatiu *versus* quantitatiu
3. L'aproximació multimètode.

DESCRIPCIÓ DE LES PRÀCTIQUES

Les pràctiques de l'assignatura inclouen dos tipus d'activitats. Per una banda, s'analitzen resums d'investigacions i articles, i es planifiquen i realitzen rèpliques de diferents parts d'aquests treballs, amb l'objectiu de reforçar els coneixements adquirits a les classes teòriques. D'altra banda, es realitzen un conjunt d'activitats pràctiques adreçades a l'adquisició de les eines bàsiques per realitzar una recerca bibliogràfica i per confeccionar l'informe d'investigació.

AVALUACIÓ

L'avaluació de l'alumne es realitza ponderant el resultat de la prova final amb la valoració dels controls de seguiment i dels treballs que s'han de presentar al llarg del semestre.

L'examen consisteix en 40 preguntes tancades ("tipus test") amb quatre alternatives de resposta, essent només una d'elles correcta. Els errors penalitzen (cada tres errors anul·la un encert). Del total de preguntes, aproximadament el 50% es plantegen a l'entorn de diferents resums d'investigacions psicològiques.

BIBLIOGRAFIA

- Anguera, M.T. (Ed.) (1991-1997). *Metodología observacional en la investigación psicológica* (Vol. 1-4). Barcelona: PPU.
- Anguera, M.T., Arnau, J., Ato, M., Martínez Arias, M.R., Pascual, J. i Vallejo, G. (Eds.) (1995). *Métodos de investigación en psicología*. Madrid: Síntesis.
- Anguera, M.T. (1988). *La observación en la escuela*. Barcelona: Grao. Pp. 26-33, Anexo 1, pp. 54-58.
- Dooley, D. (1995). *Social research methods* (3ª ed.). Englewood Cliffs: Prentice Hall, Inc.
- Gambara, H. (1995). *Diseño de investigaciones. Cuaderno de prácticas*. Madrid: McGraw Hill.
- Judd, C.M. i Kenny, D.A. (1981). *Estimating the effects of social interventions*. New York: Cambridge University Press.
- Leary, M.R. (1995). *Introduction to behavioural research methods* (2nd ed.). Pacific Grove: Brooks/Cole Publishing Co.
- León, O. i Montero, I. (1997). *Diseño de investigaciones* (2ª ed.). Madrid: McGrawHill.
- Martínez, M. (1993). *Metodología aplicada a la investigación en psicología*. Madrid: Editorial Complutense.
- Martínez, M. (1995). *Métodos y diseños de investigación en psicología*. Madrid: Editorial Complutense.
- Morales, J.F. (Ed.). (1990). *Metodología de la Psicología* (6ª ed.). Madrid: Universidad Nacional de Educación a Distancia.
- Shaughnessy, J.J. i Zechmeister, E.B. (1997). *Research methods in psychology* (4ª ed.). New York: McGraw-Hill.
- Schweigert, W.A. (1994). *Research methods and statistics for psychology*. Pacific Grove: Brooks/Cole Publishing Co.
- Trochim, W.M.K. (Ed.). (1986). *Advances in quasi-experimental design and analysis*. San Francisco: Jossey-Bass.
- Wiersma, W. (1995). *Research methods in education: An introduction* (6ª ed.). Boston: Allyn & Bacon, Inc.